

Ds. Arjan van Groos (1962 - 2014)
Tekst: Lucas 2, 21
Ochtenddienst / middagdienst

Broeders en zusters, we willen in deze dienst stilstaan bij de besnijdenis van onze Here Jezus Christus. Een daad die we moeten zien in het kader van zijn verlossingswerk. Daarom zullen we, nadat we geluisterd hebben naar hoe de Here ons begroet in vrede en genade, zingen over God als onze Redder met de woorden van Psalm 62 de verzen 1 en 3. Maar we beginnen deze dienst met het belijden van onze afhankelijkheid van de Here. En we zullen dat uit eerbied voor de Here staande doen.

- 1. Votum**
- 2. Zegengroet**
- 3. Zingen : Psalm 62 : 1 en 3**
- 4. Lezing van de wet**
- 5. Zingen : Psalm 142 : 1 en 2**
- 6. Gebed voor de opening van het Woord**
- 7. Schriftlezing : Lucas 2 : 21 - 39**
- 8. Zingen : Psalm 111 : 2 en 5 (over Gods majesteit en de liefde voor zijn volk)**
- 9. Tekst : Lucas 2 : 21**
- 10. Zingen: Lied 402 : 6 en 8**
- 11. Dankzegging en gebed**
- 12. Slotzang : Gezang 14 : 3 en 4**

Middagdienst

- 1. Votum**
- 2. Zegengroet**
- 3. Zingen : Psalm 62 : 1 en 3**
- 4. Gebed voor de opening van het Woord**
- 5. Schriftlezing : Lucas 2 : 21 - 39**
- 6. Zingen : Psalm 111 : 2 en 5 (over Gods majesteit en de liefde voor zijn volk)**
- 7. Tekst : Lucas 2 : 21**
- 8. Zingen : Lied 402 : 6 en 8**
- 9. Geloofsbelijdenis van Nicea**
- 10. Zingen : Gezang 161 : 1 en 4**
- 11. Dankzegging en gebed**
- 12. Slotzang : Gezang 89 : 3 en 4**

Geliefde gemeente van onze Here Jezus Christus, broeders en zusters, jongens en meisjes

Welke moeder heeft het zo'n week na de geboorte van haar zoontje of dochtertje niet moeilijk? Als de wijkverpleegkundige op bezoek komt om de baby een hielprik te geven. Het doet gewoon pijn in je hart, om dat kleine kindje, dat je al zo lief is en dat er zo vredig en vol vertrouwen bij ligt, ineens te zien krimpen van pijn en schrik als er in z'n hieltje geprikt wordt. O, je weet het, het is in het belang van het kind. Het is goed dat het gebeurt, maar toch doet het pijn en je zou het je kind graag besparen.

Zulk soort dubbele gevoelens zullen ook de vaders en moeders in Israël vervuld hebben als zij hun kind besneden. Ja, ik zeg "besneden", want het was de taak van de vader om op die achtste dag zijn zoon te besnijden. Om met een mes de voorhuid van het geslachtsdeel van zijn eigen kind af te snijden. Een pijnlijke ingreep. Pijnlijk voor het jongetje. Maar ook pijnlijk voor de ouders. Het mes zetten in je eigen vlees. Tot bloedens toe. Uitgerekend op zo'n gevoelige plaats.

Terwijl aan de andere kant de vreugde ook groot was. Want door de besnijdenis krijgt het kind het teken aan zijn lichaam dat God ook met hem een blijvend verbond heeft gesloten. Heel zijn leven lang zal het jongetje aan zijn lichaam kunnen zien, dat hij een kind van God is. En deze rijkdom stijgt uit boven de pijn van de handeling zelf. En van de dag van de besnijdenis werd dan ook een feestdag gemaakt. Denkt u maar aan de besnijdenis van Johannes. Als Johannes op de achtste dag besneden wordt. Dan zijn de burens in huis en allerlei familieleden. Allemaal om het feest van de besnijdenis te vieren. En om het kind zijn naam te geven. Want ook dat gebeurde ook op die dag.

Zo werd ook de Here Jezus op de achtste dag door zijn vader Jozef besneden en kreeg Hij de naam "Jezus". Ik wil u dus vanmorgen Gods Woord verkondigen over de besnijdenis van de Here Jezus. Ik wil dat onder het volgende thema doen:

De Here Jezus wordt onder de wet van God gebracht door Hem te besnijden.

Het is jammer dat in onze Bijbel de verzen 21 t/m 39 niet duidelijk bij elkaar zijn gehouden. Want ook de besnijdenis hoort bij wat Lucas in vers 39 schrijft. Daar schrijft hij: "En toen zij alles volbracht hadden, wat volgens de wet des Heren te doen was, keerden zij terug naar Galilea, naar hun stad Nazareth." De verzen 21 tot en met 39 vormen dus eigenlijk één geheel. Ze vormen de beschrijving van het feit dat Jozef en Maria Jezus onder de wet van Mozes hadden gebracht. Door Hem te besnijden, door

Hem voor te stellen aan God, in de tempel van Jeruzalem. En door het brengen van het reinigungsoffer. Allemaal instellingen van God.

Maar we gaan het dus vanmorgen over die besnijdenis hebben. En ik wil proberen het bijzondere van deze daad wat dichterbij u te brengen. We weten dat de doop in plaats van de besnijdenis is gekomen. Stel nu eens dat u de vader of moeder van de Here Jezus zou zijn. Of als jullie volwassen zouden zijn, jongens en meisjes en de Here Jezus jouw zoon zou zijn. Zou je Jezus dan laten dopen? We hebben denk ik, allemaal de neiging om daar "ja" op te antwoorden. "Natuurlijk, de doop is toch iets ontzettend moois. Wie zou dat zijn kind willen onthouden? Want je wilt toch ook dat de Here Jezus het teken van het verbond ontvangt. Dat ook Hij weet dat God Hem tot zijn kind heeft aangenomen." Dat ook Hij weet dat God Hem tot zijn kind heeft aangenomen? Tot zijn kind heeft aangenomen? Hij is toch al Gods kind! Hij is nota bene de eniggeboren Zoon van God. Hij heeft het helemaal niet nodig om tot kind van God te worden aangenomen. Hij is het al lang. Altijd al geweest. Alleen dat zou al een reden zijn om Hem niet te laten dopen.

En als u denkt aan wat er in de doop wordt afgebeeld. Als u denkt aan de symboliek van de doop? Is dan de doop op zijn plaats? Want wat wordt er uitgebeeld in de besprenkeling met het water? Is dat niet de afwassing van de zonden? Heeft Jezus dat dan nodig? En wat zou u aan moeten met vraag 1 van het doopformulier. Waar wordt gevraagd: belijdt u, dat onze kinderen, hoewel zij in zonde ontvangen en geboren zijn en daarom aan allerlei ellende, ja zelfs aan het eeuwig oordeel onderworpen, behoren gedoopt te worden. Maar dat is toch allemaal niet van toepassing op Jezus. Hij is niet in zonden ontvangen en geboren. Hij is niet aan het eeuwig oordeel onderworpen. Hij is heilig en zonder enige zonde. Wat zou Hij ontvangen door de doop, wat Hij nog niet heeft? Nee. De Here Jezus zou niet gedoopt hoeven te worden. Integendeel, het zou een ernstige miskennis zijn van wie Hij is. De eniggeboren Zoon van God, die heilig en volmaakt is als zijn Vader. Nee, de doop is voor Hem niet aan de orde.

Dus voor de doop geldt dat het niet zou passen om Jezus te dopen. Maar hoe zit het dan met de besnijdenis? Om die vraag te kunnen beantwoorden, moeten we ons eerst verder verdiepen in de betekenis van de besnijdenis. Net als bij de doop moeten we onderscheid maken tussen de handeling en de betekenis van de handeling. Bij de doop

is de handeling, het besprenkelen met water. Die besprenkeling is het teken van de afwassing van de zonden.

Maar wat is nu de betekenis van het besnijden? De betekenis van het afsnijden van de voorhuid. Dat is nog niet zo eenvoudig aan te geven, omdat het in de Bijbel nergens echt wordt uitgelegd. Wel is duidelijk dat wie niet besneden was het paasfeest niet mee mocht vieren. En wie niet besneden is, mag ook de tempel niet binnengaan. Daar mogen we uit concluderen, dat we de besnijdenis in verband moeten brengen met cultische reinheid. Met heiliging. Die heiliging wordt ook zichtbaar als het volk Israël de Jordaan is overgetrokken, na veertig jaar door de woestijn gezworven te hebben onder leiding van Mozes. Voordat Jozua dan het land Kanaän in bezit mag gaan nemen, wil God dat hij alle mannen van Israël besnijdt. Want alle mannen die in de woestijn geboren waren, waren nooit besneden. En nadat Jozua het bevel van God heeft uitgevoerd, zegt God tegen hem: Heden heb Ik de smaad van Egypte van ulieden afgewenteld. U kunt dat nalezen in Jozua 5.

Met de besnijdenis is dus de smaad van Egypte van het volk afgewenteld. Er is iets onreins van ze afgevallen. Iets waar ze zo nauw mee verbonden waren, dat het moest worden weggesneden. Letterlijk, maar daarmee ook figuurlijk. Waar daar gaat de Here ten diepste om. Om de figuurlijke betekenis. En die figuurlijke betekenis wordt ons verder uitgelegd door Paulus in Romeinen 2 vers 29. Daar schrijft hij: "Want niet hij is een Jood, die het uiterlijk is, en niet dat is besnijdenis, wat uiterlijk aan het vlees geschiedt, maar hij is een Jood, die het in het verborgen is, en de ware besnijdenis is die van het hart, naar de Geest, niet naar de letter (Rom. 2 : 29).

Het wegsnijden van de voorhuid is dus symbool voor het wegsnijden van de zonden uit het hart. Het teken geeft dus de heiliging aan. De zonde die ons vroeger aanleefde is weggesneden. Maar daarmee is nog niet het hele teken verklaard. Want dan had ook volstaan kunnen worden, met bijvoorbeeld het wegsnijden van enkele haren van het kind, wat heel wat minder pijnlijk zou zijn.

Waarom moest er nu in het vlees gesneden worden? Dat moest omdat er bloed moest vloeien. Want in het Oude Testament gebeurde de heiliging altijd door bloed. Neem de tempeldienst. Alle voorwerpen in de tempel waren met bloed geheiligd. De priesters werden met bloed gewijd. Bloed werd aan de horens van het altaar gesmeerd. Bloed werd op het deksel van de ark gesprenkeld. Heel de tempeldienst was vol van bloed. En

dat niet omdat bloed zo goed zou reinigen. Maar omdat bloed zo'n bijzondere vloeistof is. Want de ziel zit het bloed, zoals God zegt. Daar bedoelt God mee dat het bloed als het ware de drager van het leven is. En dat is eigenlijk ook wel een heel logische gedachte. Loopt het bloed weg uit een mens of een dier, dan verdwijnt daarmee ook het leven uit die mens of dat dier. Met het bloed verdwijnt eigenlijk het leven. Het leven vloeit uit hem weg. En zo verwijst bloed buiten het lichaam naar de dood.

En omdat de mens de dood verdient heeft vanwege zijn zonde, moet zijn eigen bloed vloeien of het bloed van iemand anders in zijn plaats. Ten tijde van het Oude Testament was dat het bloed van een dier. Al kon dat bloed niet blijvend de zonden wegnemen, zoals bleek uit de niet aflatende rij van dieren die dagelijks geslacht moesten worden. Dat bloed verwees uiteindelijk alleen maar naar het bloed van de Here Jezus. De dood van al die dieren verwees naar de dood van Jezus Christus in onze plaats.

Als we alles zo overzien, dat kunnen we concluderen dat de besnijdenis wijst op de verzoening met God door het vloeien van het bloed én op de heiliging van het leven door het wegsnijden van de voorhuid. Of om het eens dogmatisch te zeggen: het is een teken van rechtvaardiging en heiliging. Net zoals de doop. Want ook dat is een teken van rechtvaardiging en heiliging zoals vraag en antwoord zeventig van de Catechismus ons dat duidelijk leert.

Wat betekent dat: met het bloed en de Geest van Christus gewassen te zijn?

Dat wij van God vergeving van de zonden hebben uit genade, om het bloed van Christus, dat Hij in zijn offer aan het kruis voor ons vergoten heeft. (rechtvaardiging)

Verder ook, dat wij door de Heilige Geest vernieuwd en tot leden van Christus geheiligd zijn, zodat wij hoe langer hoe meer van de zonden afsterven en godvrezend en onberispelijk leven. (heiliging)

Als we tot de conclusie komen dat de besnijdenis een teken is van heiliging en rechtvaardiging voor zondaars. Is het dan het logisch, dat Jozef en Maria, Jezus besneden hebben? Dan moeten we dus zeggen: "Nee, absoluut niet." Dit kind had noch rechtvaardiging noch heiliging nodig. Dit kind was rechtvaardig voor God. Geen zonde kleefde Hem aan en Hij had geen zonde bedreven. En had Hij heiliging nodig? Nee. Hij was heilig. Heilig als God Zelf.

Waarom Hij dan toch besneden werd? Waarom Hij Zich toch liet besnijden? Niet omdat Hij dat Zelf nodig had. Maar omdat u en ik dat nodig hadden! Want alleen zo kon Hij

ons redden van onze zonden. Door Zichzelf als een echt mens te plaatsen onder Gods wet. Gods wet die ons veroordeelt, omdat wij die dagelijks overtreden. En we konden alleen maar van het oordeel van die wet verlost worden, als Jezus hem voor ons zou vervullen. Als Hij Zich daar onder zou buigen en zou doen, wat God ook van ons vraagt. Alleen zo kon Hij ons bevrijden. Paulus zegt het zo in Galaten 4 vers 4: Maar toen de volheid des tijds gekomen was, heeft God zijn Zoon uitgezonden, geboren uit een vrouw, - en nu komt het - geboren onder de wet, om hen, die onder de wet waren, vrij te kopen, opdat wij het recht van zonen zouden verkrijgen.

Daarom moest Jezus dus besneden worden, om daarmee Zichzelf onder de wet te plaatsen, die ons veroordeelt. Wilde Hij onder het oordeel van Gods wet veroordeeld kunnen worden, dan moest Hij Zich eerst onder die wet plaatsen. Alleen zo kon het rechtvaardige oordeel dat wij naar Gods wet verdiend hebben, op zich nemen en wegdragen aan het kruis.

Het is dan ook veel betekenend dat Jezus uitgerekend op de dag van zijn besnijdenis zijn veelbelovend naam gaat dragen: Jezus. Lucas heeft dat ook prachtig opgebouwd in zijn evangelie, want tot nu toe had hij het alleen nog maar over "het kind". De naam Jezus heeft hij bewaard tot de besnijdenis. Tot het moment dat Jezus Zichzelf onder de wet laat plaatsen, alsof Hij een zondaar is als wij. Een zondaar die moet bloeden voor zijn zonden en het feit dat hij in zonden is geboren. Om zo, onder die wet, ons te kunnen bevrijden van de druk van deze wet, die ons veroordeelt.

Het lijden van de Here Jezus dat al zichtbaar werd in de armoedige omstandigheden waaronder de Here Jezus geboren was gaat hier verder. Als Hij besneden wordt door zijn vader. Hij moet lijden als een kind dat in zonden ontvangen en geboren. Wat een vernedering voor de Zoon van God. En wat een liefde voor ons arme zondaars. Ja, wat een Verlosser. Hij buigt Zich onder het juk van de wet, zodat dat juk niet langer op onze schouders drukt. Ons niet langer veroordeelt, maar ons zelfs vrijspreekt. En God ons tot zijn kinderen kan aannemen. Als heilige en rechtvaardige kinderen.

Laten we dus bedenken bij iedere doop die we mogen meemaken of als we denken aan onze eigen doop en de rijkdom die wij daarin ontvangen, dat dat alleen mogelijk was omdat het rechtvaardige, heilige en ware kind van God Zich op de achtste dag liet besnijden door zijn vader Jozef.

Amen